

نمونه سوالات درس پنجم - معنای زندگی با پاسخ - صفحه ۴۲ تا ۵۱

ردیف	سوالات
۱	عبارت صحیح و غلط را مشخص کنید . و در صورت اشتباه بودن پاسخ درست آن را بنویسید .
۱-۱	(۱) خلاق و فعال بودن انسان ها در تولید معانی موجب پیدایش فرهنگ ها و جهان های اجتماعی مختلف می شود .. (فرداد ماه ۹۸)
۱-۲	(۱) مسئله معنا در باره برخی از ابعاد زندگی انسان از جمله کنش ها مطرح است . (فرداد ۹۱ و شوریور ۱۴۰۰)
۱-۳	(۱) برای پی بردن به هدف کنش ، باید به زمینه فرهنگی کنشگر مراجعه کرد .. (دی ۹۹)
۱-۴	(۱) تنوع و تکثر معانی ، موجب پیچیدگی کنش های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آنها می شود . (دی ۹۷)
۱-۵	(۱) بررسی و مطالعه پدیده های انسانی و اجتماعی ، بدون توجه به عمق آنها به نتیجه گیری غلط و اشتباه منجر می شود . (فرداد ۱۴۰۰)
۱-۶	(۱) خودکشی یک کنش غیر عادی است که از گرایش به مردن به جای زنده ماندن حکایت دارد . گرایشی که مطابق طبیعت و سرست انسان است .
۱-۷	(۱) برخی رویکردها برای دستیابی به پاسخ های ساده و کاملا قابل پیش بینی در باره چرایی وقوع پدیده های اجتماعی ، پیچیدگی و عمق این پدیده ها را نادیده می گیرند و از پدیده های اجتماعی و انسانی معنازدایی می کنند .
۱-۸	(۱) لازمه شناخت پدیده های اجتماعی شناخت صحیح و توامان تفاوت های فردی - اجتماعی و وجود مشترک انسانهاست .
۱-۹	(۱) در قرن نوزدهم با غلبه رویکرد تفسیری ، تبیین در حاشیه تفسیر قرار گرفت و تفسیر به عنوان روش مستقل و ویژه ای علوم انسانی و اجتماعی به رسمیت شناخته شد .
۱-۱۰	(۱) وبر در قرن نوزدهم تفہم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی دانست بلکه آن را مقدمه و پیش نیازی برای روش تجربی می دانست .
۱-۱۱	(۱) جامعه شناسی وبر در قرن نوزدهم به دلیل غلبه رویکرد تفسیری تفہمی - تبیینی معرفی شد .
۱-۱۲	(۱) بنیانگذار رویکرد تفسیری ماکس وبر و ویلهلم دیلتای بود .
۱-۱۳	(۱) رویکرد تبیینی بر این باور است که کنشگران بر اساس معنایی که در ذهن دارند دست به عمل می زنند .
۱-۱۴	(۱) در رویکرد تبیینی هر کنشگر بر اساس معنای ذهنی خود دست به عمل می زنند ..
۱-۱۵	(۱) در رویکرد تفسیری برای پی بردن به هدف کنشگر باید به زمینه فرهنگی کنشگر که در آن گام بر می دارد مراجعه کنیم .
۱-۱۶	(۱) در رویکرد تفسیری برای فهم زندگی اجتماعی باید ابتدا به ظاهر پدیده ها توجه کرد سپس به معانی نهفته در آن راه یافت .
۱-۱۷	(۱) فهم هر کنش مستلزم معنای ذهنی و معنای فرهنگی نهفته در آن است .
۱-۱۸	(۱) در مطالعه موردی تمامی ابعاد یک پدیده مطالعه می شود .
۱-۱۹	(۱) موضوع رویکرد تفسیری معنا بخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی است .
۱-۲۰	(۱) روش رویکرد تفسیری تفسیر و نگاه از بیرون به پدیده ها برای یافتن معنای آنهاست .
پاسخ :	
۱-۱	(۱) درست . صفحه ۵۰
۱-۲	(۱) نادرست - در باره کل زندگی انسان و در مورد تمام پدیده های اجتماعی از جمله کنش ها . . ص ۴۳
۱-۳	(۱) نادرست - به ذهن کنشگر . ص ۵۰
۱-۴	(۱) درست ص . ص ۵۰
۱-۵	(۱) درست . ص ۴۴

۱-۶) نادرست - برخلاف طبیعت و سرشت انسان است. ص ۴۵	
۱-۷) نادرست - هویت زدایی . ص ۴۶	
۱-۸) درست . ص ۴۷	
۱-۹) نادرست - در قرن بیستم . ص ۴۹	
۱-۱۰) درست . ص ۴۸	
۱-۱۱) نادرست . زیرا روش تفہمی مقدمه و پیش نیازی برای روش علمی تلقی شد . ص ۴۸	
۱-۱۲) درست . ص ۴۸	
۱-۱۳) نادرست - رویکرد تفسیری . ص ۴۹	
۱-۱۴) نادرست - رویکرد تفسیری . ص ۴۹	
۱-۱۵) نادرست - به ذهن کنشگر . ص ۵۰	
۱-۱۶) نادرست - از ظاهر پدیده ها عبور کرد و به معنای نهفته در کنش ها راه یافت - ص ۴۹	
۱-۱۷) درست . ص ۵۰	
۱-۱۸) درست . ص ۵۱	
۱-۱۹) نادرست - کنش اجتماعی و معنای آن . ص ۵۱	
۱-۲۰) نادرست - نگاه از درون . ص ۵۱	

تطبیق دهید :

موارد ستون اول	موارد ستون دوم
الف) دانش محلی (اینجایی و اکنون)	(۱) تبیین
ب) وبر در قرن نوزدهم جامعه شناسی خود به این نام معرفی کرد.	(۲) معنا بخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی
ج) جامعه شناس با این روش تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص را می تواند مطالعه کند.	(۳) تفسیر
د) هدف رویکرد تفسیری است.	(۴) موردی
ه) تفہمی - تبیینی	(۵)

جواب : الف) ۳ ص ۴۹ ب) ۵ ص ۵۱ ج) ۴ ص ۴۸ د) ۲ ص ۵۱

در جاهای خالی کلمات مناسب بنویسید :

- ۳-۱) اگر محققی بخواهد تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص مثلاً یک نهاد اجتماعی یا یک فرهنگ را مطالعه کند از روش استفاده می کند . (شهریور ماه ۹۱)
- ۳-۲) فعال و خلاق بودن انسانها در موجب پیدایش فرهنگها و جهان های اجتماعی مختلف می شود . (شهریور ماه ۹۹)
- ۳-۳) برخی رویکردها برای دستیابی به پاسخ های کاملاً قابل پیش بینی در باره چرایی وقوع پدیده های اجتماعی پیچیدگی این پدیده ها را نادیده می گیرند و از آنها می کنند . (فرورد ماه ۹۹)
- ۳-۴) حس و تجربه از ابزارهای مهم شناخت علمی هستند، اما روش تجربی توان کنش انسانها را ندارد (دی ۹۹)
- ۳-۵) در قرن بیستم نتایج این باور که مرز علم و غیر علم را تجربه و تعیین می کند مورد تردید قرار گرفت . (دی ۹۹)
- ۳-۶) جهان های اجتماعی مختلف معنای و متفاوتی را پدید می آورند. (دی ۹۸)
- ۳-۷) مسئله معنا در باره و در مورد از جمله مطرح است .
- ۳-۸) بررسی و مطالعه پدیده های انسانی و اجتماعی به منجر می شود .
- ۳-۹) وجود نظرات متفاوت نشانه پدیده های اجتماعی و البته آنهاست برخی رویکردها برای دستیابی به در باره ، این پدیده ها را نادیده می گیرند و از پدیده های اجتماعی و انسانی

..... می کنند.

۳-۱۰) لازمه شناخت پدیده های اجتماعی شناخت صحیح و توامان و انسان ها است.

۳-۱۱) ماکس وبر در قرن تفهم را برای علوم انسانی نمی دانست بلکه آن را برای روش می انگاشت به همین دلیل و بر جامعه شناسی خود را معرفی کرد.

۳-۱۲) در قرن با غلیه این بار در حاشیه قرار می گیرد. و دیگر دغدغه نزدیک شدن به را ندارد. و به عنوان روش مستقل و ویژه علوم انسانی و اجتماعی به رسمیت شناخته می شود.

۳-۱۳) برای پی بردن به هدف کنش ، به راه یابیم و برای فهمیدن دلالت های کنش ، باید به که کنشگر در آن عمل می کند ، مراجعه کنیم .

۳-۱۴) فهم عر کنشی مستلزم دسترسی به معنای (.....) و معنای (.....) نهفته در آن است.

۳-۱۵) انواع روش های کیفی و است.

۱-۱۶) برای فهم کنش انسانها باید به سراغ روش هایی رفت که تفاوت ها و تنوع معانی آنها را در نظر بگیرید . این روش ها در مقابل قرار می گیرند که در جامعه شناسی تبیینی به کار می روند . (شوریور ماه ۱۴۰۰)

۱-۱۷) هر عبارت به کدام رویکرد و روش پژوهش اشاره دارد ؟ (شوریور ماه ۱۴۰۰)

(الف) کنشگران بر اساس معنایی که در ذهن دارند ، دست به عمل می زنند . (.....)

(ب) پژوهشگر خود را در شرایط فرهنگی قوم قرار می دهد و کنش هایشان را تجربه می کند تا آنها را بهتر بشناسد . (.....)

پاسخ :

۳-۱) مطالعه موردی . صفحه ۵۱

۳-۲) تولید معانی صفحه ۵۰

۳-۳) هویت زدایی صفحه ۴۶

۳-۴) فهم معانی . صفحه ۴۸

۳-۵) تبیین تجربی . صفحه ۴۹

۳-۶) ذهنی و فرهنگی . صفحه ۵۰

۳-۷) کل زندگی انسان - تمام پدیده های اجتماعی - کنش ها صفحه ۴۳

۳-۸) بدون توجه به عمق آنها - نتیجه گیری غلط و اشتباہ . صفحه ۴۴

۳-۹) پیچیدگی و عمق - دشواری فهم - پاسخ های ساده و کاملا پیش بینی - چرا بی وقوع پدیده های اجتماعی - پیچیدگی و عمق این پدیده ها - هویت زدایی . صفحه ۴۶

۳-۱۰) تفاوت های فردی - اجتماعی و وجود مشترک . صفحه ۴۷

۳-۱۱) قرن ۱۹ - روش مستقل - مقدمه و پیش نیاز - روش علمی - تفهیمی تبیینی . صفحه ۴۸

۳-۱۲) قرن بیستم - رویکرد تفسیری - تبیین - تفسیر - علوم انسانی و علوم اجتماعی - علوم طبیعی - تفسیر ۴۹

۳-۱۳) ذهن کنشگر - زمینه فرهنگی . صفحه ۵۰

۳-۱۴) ذهنی (فردی) - فرهنگی (اجتماعی) صفحه ۵۰

۳-۱۵) قوم نگاری - مطالعه موردی . صفحه ۵۰

۳-۱۶) روشهای کمی . ص ۵۰

۳-۱۷) (الف) رویکرد تفسیری ص ۴۹ ب) قوم نگاری ص ۵۰

به سوالات زیر پاسخ کوچه بدھید :

۴

۴-۱) علت پیدایش خرد خوده فرهنگها و گروههای مختلف با معانی گوناگون چیست ؟ (دی ماه ۹۱)

۴-۲) مسئله معنا در مورد کدام پدیده ها مطرح است ؟ (شوریور ماه ۹۹)

- ۴-۳) فهم هر کنش نیازمند چیست؟ (فرداد ماه ۹۱)
- ۴-۴) برای فهم کنش انسانها از ه روش هایی استفاده می شود؟ نام ببرید. (دی ماه ۹۱)
- ۴-۵) پیدایش فرهنگ های مختلف نتیجه ی چیست؟ (شهریور ماه ۹۱)
- ۴-۶) یکی از پرسش های مهم و کلیدی برای اندیشمندان علوم اجتماعی چیست؟
- ۴-۷) بررسی و مطالعه پدیده های انسانی و اجتماعی بدون توجه به عمق آنها منجر به چه می شود؟
- ۴-۸) یک کنش غیر عادی است که از گرایش به مردن به جای زنده ماندن حکایت دارد؟
- ۴-۹) وجود نظرات متفاوت در باره پدیده های اجتماعی نشانه چیست؟
- ۴-۱۰) هویت زدایی توسط کدام رویکرد مطرح می شود؟
- ۴-۱۱) کدام رویکرد برای دستیابی به پاسخ های ساده و کاملاً قابل پیش بینی در باره چرایی وقوع پدیده های اجتماعی، پیچیدگی و عمق این پدیده ها را نادیده گیرد؟
- ۴-۱۲) چرا برخی رویکردها در باره ی چرایی وقوع پدیده های اجتماعی، پیچیدگی و عمق این پدیده ها را نادیده گیرند؟
- ۴-۱۳) لازمه شناخت پدیده های اجتماعی چیست؟
- ۴-۱۴) کدامیک از جامعه شناسان بنیانگذار جامعه شناسی تفسیری هستند؟
- ۴-۱۵) از نظر ماکس وبر پدیده های اجتماعی و کنش اجتماعی چه ویژگی دارند؟
- ۴-۱۶) ماکس وبر در فرن نوزدهم جامعه شناسی خود را چه نامید؟
- ۴-۱۷) در چه قرنی زمینه رونق و غلبه تفسیر و رویکرد تفسیری فراهم شد؟
- ۴-۱۸) وجود چه شرایطی موجب شد که تفسیر به عنوان روش مستقل و ویژه ی علوم انسانی و اجتماعی شودت؟
- ۴-۱۹) برای پی بردن به فهم کنش و دلالت های کنش باید به چه راه یابیم؟
- ۴-۲۰) کنشگران فردی و جمعی در چه معنایی فعال و خلاق اند؟
- ۴-۲۱) تنوع و تکثر معانی موجب چه می شود؟
- ۴-۲۲) کدامیک از روش های کیفی پژوهشگر برای مدتی با قومی که قصد تحقیق در باره ی آنها را دارد، زندگی می کند؛ و خود را در شرایط آن قوم قرار می دهد.
- ۴-۲۳) هدف جامعه شناسی تفسیری چیست؟
- ۴-۲۴) نوعی پژوهش کیفی بر اساس مشاهده مشارکتی است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معناهایی است که در کنش ها نهفته اند.
- ۴-۲۵) برای فهم کنش انسانها باید به سراغ کدام روش ها رفت؟ (فرداد ۱۴۰۰)

پاسخ :

- ۴-۱) فعالیت و خلاقیت کنشگران ص ۵۰
- ۴-۲) پدیده های اجتماعی از جمله کنش ها . ص ۴۳
- ۴-۳) نیازمند دسترسی به معنای ذهنی و فرهنگی . ص ۵۰
- ۴-۴) روشهای کیفی (قوم نگاری و مطالعه موردی) . ص ۵۰
- ۴-۵) فعال و خلاق بودن انسانها در تولید معانی موجب پیدایش فرهنگ ها و جهان های اجتماعی مختلف می شود. ص ۵۰
- ۴-۶) چگونه می توان معنای زندگی و معنای کنش انسان های دیگر را فهمید . ص ۴۳
- ۴-۷) نتیجه گیری غلط و اشتباه . ص ۴۴
- ۴-۸) خودکشی . ص ۴۵
- ۴-۹) پیچیدگی و عمق پدیده های اجتماعی و دشواری فهم آنهاست. . ص ۴۶
- ۴-۱۰) رویکرد تبیینی . ص ۴۶

۴-۱۱) رویکرد تبیینی . ص ۴۶	
۴-۱۲) برای دستیابی به پاسخ های ساده و کاملاً پیش بینی . ص ۴۶	
۴-۱۳) شناخت صحیح و توامان تفاوت های فردی و اجتماعی - وجود مشترک انسانها . ص ۴۷	
۴-۱۴) ماکس وبر و ویلهلم دیلتای . ص ۴۸	
۴-۱۵) معنا دار هستند . ص ۴۸	
۴-۱۶) تفہمی تبیینی ص ۴۸	
۴-۱۷) در قرن بیستم . ص ۴۹	
۴-۱۸) با غلبه رویکرد تفسیری ، این بار تبیین در حاشیه تفسیر قرار می گیرد ، علوم انسانی و اجتماعی دیگر دغدغه‌ی نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارد و تفسیر به عنوان روش مستقل و ویژه علوم انسانی و اجتماعی به رسمیت شناخته می شود. ص ۴۹	
۴-۱۹) ذهن کنشگر و زمینه‌ی فرهنگی که کنشگر در آن عمل می کند ص ۵۰	
۴-۲۰) معنای ذهنی و فرهنگی . ص ۵۰	
۴-۲۱) موجب پیچیدگی کنش های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آنها می شود : ص ۵۰	
۴-۲۲) قوم نگاری . ص ۵۰	
۴-۲۳) معنا بخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی . ص ۵۱	
۴-۲۴) قوم نگاری . ص ۵۱	
۴-۲۵) روش های کیفی (قوم نگاری - مطالعه مورده) ص ۵۰	

به سوالات زیر پاسخ کامل بدهدید

۵) چرا ماکس وبر تفہم را روشی مستقل برای علوم انسانی نمی دانست؟ (فرداد ماه ۹۹)	جواب : صفحه ۴۸
ویر هنوز علم را به علم تجربی محدود می دانست و معتقد بود آنچه جامعه شناسان از مطالعه پدیده ها می فهمند باید با روش تجربی اثبات شود و گرنه ارزش علمی ندارد.	
۶) چرا برخی رویکردهای اجتماعی هویت زدایی می کنند؟ (شهریور ۹۹)	جواب : صفحه ۴۶
برخی رویکردها برای دستیابی به پاسخ های ساده و کاملاً قابل پیش بینی در باره چرایی وقوع پدیده های اجتماعی پیچیدگی و عمق این پدیده را نادیده می گیرند و از پدیده های اجتماعی و انسانی هویت زدایی می کنند.	
۷) نمونه سوال هایی را ذکر کنید که به پرسش از معنی زندگی مرتبط است .	جواب : صفحه ۴۳
زندگی چیست و انسانها با چه آرمان ، انگیزه و هدفی به زندگی خود ادامه می دهند - انسانها چه تفاوتی با هم دارند - که زندگی برای برخی از آنها تکراری است ، برخی به زندگی امیدوارند و برخی احساس پوچی و بی هدفی می کنند - چه چیزی زندگی ما را گورا و شیرین و چه عاملی آن را تلخ و ناگوار می کند . - معیار زندگه بودن چیست؟ آیا صرفا عواملی مثل نفس کشیدن ، خوردن و رشد جسمانی است ؟ - مرگ پایان زندگی است یا مرحله ای از مراحل زندگی انسان است ؟	
۸) در جهان متعدد در میان صاحبنظران علوم اجتماعی چه پرسش هایی در باره معنای زندگی مطرح است ؟	جواب : صفحه ۴۳
آیا زندگی دارای معناست ؟ چه چیزی به زندگی ، لذت ها و رنج های ما معنا می بخشد - آیا زندگی معنای از پیش تعیین شده دارد یا اینکه انسانها خود با زندگی کردن آن را معنی می کنند - آیا انسان ها از معنای زندگی آگاه	

هستند یا غافل اند ؟ - آیا کنش های انسانها بیانگر معنای زندگی است ؟ - آیا همه انسان ها به معنای زندگی گرایش یکسانی دارند یا پنا به سرشت خود به برخی از معنای زندگی گرایش بیشتر و از برخی معنی آن گریزان و متنفر هستند .	۹
مسئله معنا در باره چه پدیده هایی مطرح است ؟ جواب : صفحه ۴۳ مسئله معنا در باره کل زندگی انسان و در مورد تمام پدیده های اجتماعی از جمله کنش ها مطرح است .	۱۰
یکی از پرسش های مهم و کلیدی برای اندیشمندان علوم اجتماعی چه بوده است ؟ جواب : صفحه ۴۳ این پرسش که چگونه می توان معنای زندگی و معنای کنش انسان های دیگر را فهمید یکی از پرسش های مهم و کلیدی اندیشمندان علوم اجتماعی بوده است .	۱۱
یک مثال برای پدیده شهادت طلبی ذکر کنید و آن را شرح دهید . جواب : صفحه ۴۴ و ۴۵	۱۲
در طول هشت سال دفاع مقدس صدها هزار نفر از رزمندگان ایرانی جان خود را از دست دادند . بسیاری از این شهیدان در سن نوجوانی و جوانی یعنی در شیزین ترین دوران عمر خود به شهادت رسیدند . روایات و مستندات به جا مانده نشان می دهد که آنها برای رسیدن به شهادت با یکدیگر رقابت داشتند به گونه ای که بسیاری از بازماندگان این دوران زنده ماندن خود و چنانچه شهادت را مهم ترین حسرت زندگیشان می دانند .	۱۳
برای پدیده فدا کردن جان برای وطن یک مثال بیاورد و آن را توضیح دهید . جواب : صفحه ۴۵	۱۴
در همه جنگ ها سربازانی بوده اند که با آگاهی کامل از احتمال کشته شدن یا به میدان جنگ گذاشته اند . انگیزه های مهم این سربازان دفاع از میهن و پیروزی بر دشمن بوده است . اما جان باختن خود را مانند پدیده اول بخشی از کمال خود نمی دانستند صرفا برای دفاع از میهن و پیروزی از دشمن بوده است . (در هنگ هوانی دوم ، هزاران قلبان ژانپنی برای عملیات کامیلازه داوطلب شدند . آنها در این عملیات ، هوایپماهایشان را به ناوهای دشمن می کوپیدند .)	۱۵
خودکشی چه پدیده ای است ؟ جواب : صفحه ۴۵	۱۶
خودکشی یک کنش غیر عادی است که از گرایش به جای زنده ماندن حکایت می کند گرایشی که برخلاف طبیعت و سرشت آدمی است .	۱۷
چه تفاوت و شباهتی بین سه پدیده شهادت طلبی ، دفاع از میهن و خودکشی وجود دارد ؟ جواب : صفحه ۴۶	۱۸
شباهت : شباهت بین هر سه دست شستن از زندگی و استقبال از مرگ است . تفاوت : تفاوت آنها در معنای متفاوت شان است و همین معنای متفاوت هویت آنها را تعیین می کند و از آنها سه پدیده مختلف می سازد .	۱۹
برخی معانی شهادت طلبی را بنویسید . جواب : صفحه ۴۶	۲۰
معانی شهادت طلبی : شوق به حیات جاودانه - عشق به دیدار محبوب - دفاع از دین - مبارزه با ظلم - اقامه حق - مبارزه با باطل و	۲۱
برخی معانی پدیده فدا کردن جان برای وطن را بنویسید . جواب : صفحه ۴۶ معانی فدا کردن جان برای وطن : دفاع از غرور ملی - میهن دوستی - غلبه بر دشمن - کشورگشایی - هیجان و	۲۲

۱۷	<p>برخی معانی پدیده خودکشی را بنویسید.</p> <p>جواب : ص ۴۶</p> <p>معانی خودکشی : رنج گریزی - احساس پوچی - فشارهای اقتصادی - بحران های اجتماعی - بحران معنویت و ...</p>
۱۸	<p>مسئله خودکشی در غرب در چه دوره ای رخ داد و چه کسانی را به مطالعه و چاره اندیشی برای این پدیده واداشت ؟</p> <p>جواب : ص ۴۶</p> <p>بعد از انقلاب صنعتی در غرب آمار خودکشی افزایش یافت به طوری که برخی از جامعه شناسان - اقتصاددان - روان شناسان - فیلسوفان و حقوق دان ها برای حل این مشکل چاره اندیشی کردند . و نظرات متفاوت و متعارضی ارائه دادند</p>
۱۹	<p>جامعه شناسان چه نظرات متفاوتی در خصوص پدیده خودکشی ارائه داده اند ؟</p> <p>جواب : ص ۴۶</p> <p>برخی از جامعه شناسان علت خودکشی را فقر و فشار اقتصادی دانستند اما عده دیگر از جامعه شناسان از این نظر انتقاد کردند و علت آن را افزایش رفاه عمومی دانستند و در انتقاد با نظریه برخی از جامعه شناسان این نظریه را ارائه دادند که نرخ خودکشی در بعضی از کشورها با سطح رفاه عمومی بالا بیشتر از برخی جوامع با سطح رفاه و شرایط اقتصادی پایین است .</p>
۲۰	<p>وجود نظرات متفاوت در باره پدیده های اجتماعی و انسانی نشانه چیست ؟</p> <p>جواب : ص ۴۶</p> <p>وجود نظرات متفاوت نشانه پیچیدگی و عمق معانی پدیده های اجتماعی و دشواری فهم آنهاست که برخی از رویکردها مثل رویکرد تبیینی برای دست یافتن به پاسخی ساده و قابل پیش بینی در باره چرایی وقوع پدیده های اجتماعی پیچیدگی و عمق معانی آن را نادیده می گیرند و از پدیده های اجتماعی هویت زدایی می کنند .</p>
۲۱	<p>چرا برخی از رویکردها از پدیده های اجتماعی و انسانی هویت زدایی می کنند ؟</p> <p>جواب : ص ۴۶</p> <p>وجود نظرات متفاوت نشانه پیچیدگی و عمق معانی پدیده های اجتماعی و دشواری فهم آنهاست که برخی از رویکردها مثل رویکرد تبیینی برای دست یافتن به پاسخی ساده و قابل پیش بینی در باره چرایی وقوع پدیده های اجتماعی پیچیدگی و عمق معانی آن را نادیده می گیرند و از پدیده های اجتماعی هویت زدایی می کنند .</p>
۲۲	<p>دلیل پیچیدگی کنش های انسان چیست ؟</p> <p>جواب : ص ۴۶ و ۴۷</p> <p>به سبب واپستگی کنش ها و پدیده ها به تفاوت های فردی (ذهنی - اخلاقی - جسمانی - و ...) و واپستگی به تفاوت های اجتماعی (تنوع فرهنگی - موقعیت اجتماعی و خرد فرهنگها) است . اما از آنجا که انسانها علاوه بر اینکه از لحاظ فردی و اجتماعی تفاوت هایی دارند دارای وجود مشترکی نیز هستند مثل شباهت های طبیعی و غریزی از جمله : نیاز به غذا - سرپناه - تشکیل خانواده و ... و نیازهای متعالی مثل : میل به پرستش - حقیقت جویی - تنفر از ظلم - گرایش به زیبایی - علاقه به کشف حقیقت و</p>
۲۳	<p>لازمه شناخت پدیده های اجتماعی چیست ؟</p> <p>جواب : ص ۴۷</p> <p>لازمه شناخت پدیده های اجتماعی : شناخت صحیح و توامان تفاوت های فردی و اجتماعی و وجود مشترک آنهاست .</p>
۲۴	<p>نظر وبر و ویلهلم دیلتای دو متفکر آلمانی در قرن نوزدهم در باره پدیده های اجتماعی و طبیعی چه بود ؟</p> <p>جواب : ص ۴۸</p> <p>در قرن ۱۹ دو متفکر علوم اجتماعی آلمانی به نام های ماکس وبر و ویلهلم دلتای مدعی شدند اگر چه جهان اجتماعی</p>

<p>مانند جهان طبیعی از نظم و قاعده خاصی پیروی می کند اما جهان اجتماعی همچون جهان طبیعت نیست و انسان نیز همانند موجودات طبیعی نمی باشد و پدیده های اجتماعی نیز با پدیده های طبیعی تفاوت دارد. آنها معتقد بودند که پدیده های اجتماعی و کنش های اجتماعی دارای معنا هستند و پدیده های معنا دار نیز نمی توان با حواس مطالعه کرد. بلکه باید معنای آن را فهمید.</p>	۲۵
<p>چرا ماکس وبر تفہم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی دانست ؟</p> <p>جواب : ص ۴۸</p> <p>ماکس وبر با وجود اینکه فهم را برای درک پدیده های اجتماعی لازم دانست اما چون علم را به علم تجربی محدود می دانست او معتقد بود که ابتدا باید پدیده های اجتماعی را معنا کنیم و سپس علم تجربی آن را به اثبات برساند. پس در این دوره (قرن ۱۹) فهم روش مستقل برای علوم اجتماعی نبود بلکه پیش نیاز روش علمی بود. به همین دلیل وبر جامعه شناسی خود را تفہمی - تبیینی نامید.</p>	۲۵
<p>چرا ماکس وبر معتقد بود جامعه شناسی نمی تواند در باره آرمانها و ارزش های اجتماعی داوری کند ؟</p> <p>جواب : ص ۴۸</p> <p>از نظر وبر جامعه شناس می تواند عقاید و ارزش های اجتماعی را توصیف کند. اما در باره این پدیده های نامحسوس و غیر تجربی نمی تواند داوری علمی و ارزشی داشته باشد. مثلاً می تواند مدتی در یک گروه سیاسی زندگی کند و عقاید و ارزش های آنها را نقد و سپس به توصیف آن بپردازد اما در باره درست و غلط بودن عقایده و ارزش ها نمی تواند به داوری علمی بپردازد یا نمی تواند آن را نقد و اصلاح کند. و اگر به این کار بپردازد به نام علم کار غیر علمی انجام داده است که از دایره علم خارج است.</p>	۲۶
<p>در چه قرنی رویکرد تبیین مورد تردید قرار گرفت و زمینه را برای رشد و رونق چه رویکردی فراهم ساخت چرا ؟</p> <p>جواب : ص ۴۹</p> <p>در قرن ۲۰ تبیین تجربی و تجربه که مرز علم و غیر علم بود مورد تردید قرار گرفت و زمینه را برای رشد و رونق تفسیر و رویکرد تفسیری فراهم ساخت. اگر دانش تبیین جهان شمول (همیشگی و همه جایی) است تفسیر هم دانش محلی (اینجایی و اکنون) است. به این معنا که همه دانش ها تولیدات اجتماعی و فرهنگی است و فرهنگهای مختلف تفسیرهای متفاوتی از زندگی دارند و دانش خاص خود را تولید می کنند.</p>	۲۷
<p>چگونه تفسیر به عنوان روش ویژه علوم انسانی و علوم اجتماعی به رسمیت شناخته شد ؟</p> <p>جواب : ص ۴۹</p>	۲۸
<p>با غلبه رویکرد تفسیری و تفسیر، تبیین در حاشیه تفسیر قرار گرفت پس علوم اجتماعی و علوم انسانی دیگر دغدغه نزدیک شدن به علوم تجربی را ندارد و تفسیر را به عنوان یک روش مستقل به رسمیت شناخت.</p>	۲۹
<p>رویکرد تفسیری در مقابل با رویکرد تبیینی برای فهم زندگی اجتماعی چه دیدگاهی دارد ؟</p> <p>جواب : ص ۴۹</p>	۲۹
<p>رویکرد تفسیری در مقابل با رویکرد تبیینی معتقد است، کنشگران بر اساس معنایی که در ذهن دارند دست به عمل می زندند و برای فهم زندگی اجتماعی از ظاهر پدیده های اجتماعی عبور می کنند و به فهم معنای آن راه پیدا می کنند.</p>	۳۰
<p>وقتی از معنای کنش می پرسیم دقیقا در باره چه چیزی سوال می کنیم ؟ با مثال شرح دهید .</p> <p>جواب : ص ۴۹</p>	۳۰
<p>وقتی از معنای کنش می پرسیم یا منظورمان قصد و نیت و هدف کنشگر است یا دلالت های کنش اوست . به طور مثال اگر از دانش آموز سوال کنیم که چرا درس می خوانید اگر جواب دهد به خاطر کسب موقعیت اجتماعی یا اشتغال یا افزایش معلومات و یا کشف حقیقت (این پاسخ ها قصد و نیت و هدف کنشگر را می رساند) اما اگر پاسخ دهد به خاطر ارزشمندی علم در جامعه - فضای رقابتی در مدرسه و کلاس - اهمیت تحصیلات در خانواده (این پاسخ ها</p>	۳۰

دلالت های کنش اوتست	
برای دست یافتن به معنای کنش و دلالت های آن چگونه باید عمل کنیم ؟	۳۱
جواب : ص ۵۰	
برای بی بردن به هدف کنشگر باید به ذهن کنشگر مراجعه کنیم و برای پی بردن به دلالت های کنش او باید به زمینه فرهنگی که کنشگر در آن قدم بر می دارد مراجعه کنیم .	
فهم هر کنش مستلزم چیست ؟	۳۲
جواب : ص ۵۰	
فهم هر کنش مستلزم معنای ذهنی (فردی) و معنای فرهنگی (اجتماعی) است .	
معانی گوناگون و خردۀ فرهنگهای مختلف چگونه درون هر جهان اجتماعی به وجود می آید ؟	۳۳
جواب : ص ۵۰	
کنشگران فردی و اجتماعی هم در معنای ذهنی و هم در معنای فرهنگی فعال و خلاق اند و باعث به وجود آوردن خردۀ فرهنگها و گروههای مختلف درون جهان اجتماعی می شوند و فرهنگها و جهان های اجتماعی متنوعی به وجود می آورند . (پوشیدن پادر کامل‌ا سفید در شهر ورزنه ، از رسم بسیار قدیمی است که در جهان اسلام منحصر به فرد است - پادر، رکارک بذری یکی از پوشش های سنتی رایج در ایران است که به پوشش های مرسوم در هند و شمال آفریقا شباهت دارد - عبا به یا پادر عربی پوششی است که عرب های ایران از آن استفاده می کنند رک رک عبا به سیاه است و رنگ دیگری ندارد)	
فرهنگ ها و جهان اجتماعی مختلف چگونه به وجود می آید ؟ مثال بزنید.	۳۴
جواب : ص ۵۰	
جهان های اجتماعی معنای ذهنی و فرهنگی متفاوتی پیدید می آورند . مثلا یک جهان اجتماعی لباس زیبا را نشان از پایگاه اجتماعی بالا نمی داند بلکه به عوامل دیگر مثل تقوا معتقد است . یا جهانی دیگر علم آموزی را نشان از ارزشمندی علم نمی داند بلکه آن وسیله ای برای غلبه و سلطه بر جهان می داند .	
تنوع و تکثر معانی موجب چه می شود ؟	۳۵
جواب : ص ۵۰	
تنوع و تکثر معانی موجب پیچیدگی و دشواری فهم کنش های انسانی و پدیده های اجتماعی می شود .	
برای فهم معانی کنش های انسانی باید به سراغ چه روش هایی برویم ؟	۳۶
جواب : ص ۵۰	
برای پی بردن به فهم معانی این کنش ها و پدیده ها باید از روش های کمی استفاده کنیم .	
منظور از روش قوم نگاری چیست ؟	۳۷
جواب : ص ۵۰	
اگر دانشمندی بخواهد قومی را مطالعه کند باید مدتی با آن قوم زندگی کند و خود را در شرایط فرهنگی آن قوم قرار دهد و کنش های آنها را تجربه کند تا آنها را بهتر بشناسد . (قوم تگاری ، نوعی پژوهش کیفی بر اساس مشاهده مشارکتی است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتمن از معناهایی است که در کنش ها نویته اند .)	
منتظر از روش موردي چیست با مثال شرح دهید .	۳۸
جواب : ص ۵۱	
اگر محقق بخواهد همه ابعاد (پدیده های اجتماعی خاص مثل : نهاد - فرد یا یک فرهنگ) مطالعه کند تا به ویژگی های منحصر به فرد آن و نیز عمق پنهان آن پی ببرد می تواند از این روش استفاده کند . مثلا محققی که می خواهد یک ده یا روستا را مطالعه کند باید تمام ابعاد تاریخی - جغرافیایی - اجتماعی - فرهنگی - ویژگی های جمعیتی و آن ده یا روستا را مطالعه کند .	

به سوالات چهار گزینه‌ای زیر پاسخ دهید

روش‌هایی که در جامعه شناسی تبیینی به کار می‌رود به نام شناخته می‌شود. شهریور ماه ۹۱
 الف) قوم نگاری ب) روش‌های کمی ج) مشاهده مشارکتی د) روش‌های کیفی

جواب : گزینه ب صحیح است . صفحه ۵۰

مطالعه موردی یکی دیگر از است اگر محققی بخواهد تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص مثلاً یک ده ، موقعیت اجتماعی ، اقتصادی ، جغرافیایی ، فرهنگی و به طور کلی جزئیات زندگی مردم ده را بررسی کند از این روش استفاده می‌کند . (دی ماه ۹۹)

الف) روش‌های آماری ب) روش‌های تبیینی ج) روش‌های کمی د) روش‌های کیفی

جواب : د درست است . صفحه ۵۰

قوم نگاری و مطالعه موردی در مقابل قرار می‌گیرد که در جامعه شناسی تبیینی به کار می‌رود (شهریور ۹۹)
 الف) روش تفسیری ب) روش‌های کمی ج) روش تفہمی د) روش‌های کیفی

جواب : گزینه ب درست است . صفحه ۵۰

در کدام روش پژوهش ، محقق موقعیت جغرافیایی ، اوضاع جمعیتی ، اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنگی و به طور کلی جزئیات زندگی مردم یک ده یا یک روستا را بررسی می‌کند ؟ فرداد ماه ۹۹
 الف) روش کمی ب) مطالعه موردی ج) روش‌های آماری د) قوم نگاری

جواب : گزینه ب درست است . صفحه ۵۱

اگر محقق بخواهد تمامی ابعاد اجتماعی یک پدیده خاص را مطالعه کند از کدام روش استفاده می‌کند ؟ (فرداد ۹۱)
 الف) قوم نگاری ب) مطالعه کیفی ج) مطالعه موردی د) مطالعه موردی

جواب گزینه د درست است . صفحه ۵۱

کدام گزینه پاسخ درست سوالات زیر است ؟
 ۱- مسئله معنا در باره چه پدیده‌هایی مطرح است ؟
 ۲- کدام رویکرد در باره چرازی و قوع پدیده‌های اجتماعی پیچیدگی و عمق پدیده‌ها را نادیده می‌گیرد ؟

۳- ماکس وبر در قرن نوزدهم جامعه شناسی خود را چه نامید ؟

۴- روش مستقل و ویژه علوم انسانی و اجتماعی در قرن بیستم چه بود ؟

الف) پدیده‌های اجتماعی - تفسیری - تفہمی ، تبیینی - تبیین

ب) پدیده‌های اجتماعی - تبیینی - تفہمی ، تبیینی - تفسیر

ج) پدیده‌های طبیعی - تبیینی - تفہمی ، تبیینی - تبیین

د) کنش اجتماعی - تبیینی - تفہمی ، تفسیری - تفسیر

گزینه ب درست است . صفحه ۴۳ و ۴۶ و ۴۸ و ۴۹

مسئله معنا در باره و در مورد از حمله مطرح است . و یکی از پرسش‌های مهم و کلیدی برای اندیشمندان علوم اجتماعی چه بوده است ؟

الف) کل پدیده‌های طبیعی - کل زندگی انسان - کنش‌ها - چه تفاوتی بین پدیده‌های طبیعی و اجتماعی وجود دارد

ب) کل زندگی انسان - تمام پدیده‌های طبیعی - کنش اجتماعی - چگونه می‌توان به معنای پدیده‌های اجتماعی دست یافت ؟

ج) کل زندگی انسان - تمام پدیده‌های اجتماعی - ساختار اجتماعی - چگونه می‌توان معنای کنش انسانها را فهمید

د) کل زندگی انسان - تمام پدیده‌های اجتماعی - کنش‌ها - چگونه می‌توان معنای زندگی و معنای کنش انسانهای دیگر را فهمید ؟

جواب : گزینه د درست است . صفحه ۴۳

وجود نظرات متفاوت نشانه و پدیده‌های اجتماعی و البته آنهاست رویکرد برای دستیابی به و در باره و و این پدیده‌ها را نادیده می‌گیرند و

از پدیده های اجتماعی و انسانی می گند.

- الف) سادگی و سطحی - دشواری فهم - تبیینی - پاسخ کامل و قابل پیش بینی - چرایی - سادگی و عمق - معنا زدایی .
- ب) پیچیدگی و عمق - دشواری فهم - تفسیری - پاسخ های ساده و کاملاً قابل پیش بینی - چرایی - پیچیدگی و عمق - هویت زدایی
- ج) پیچیدگی و عمق - دشواری فهم - تبیینی - پاسخ های ساده و کاملاً قابل پیش بینی - چیستی - پیچیدگی و عمق - هویت زدایی
- د) پیچیدگی و عمق - دشواری فهم - تبیینی - پاسخ های ساده و کاملاً قابل پیش بینی - چرایی - پیچیدگی و عمق - هویت زدایی

جواب : گزینه د درست است . صفحه ۴۶

- چه عاملی موجب تفاوت بین سه پدیده خودکشی - شهادت طلبی و فدا کردن جان در عین شباخت میان آنها می شود ؟
- الف) تفاوت در معنا
 - ب) تفاوت در موضوع
 - ج) تفاوت در هدف
 - د) تفاوت در روش

جواب : گزینه الف درست است . صفحه ۴۶

۴۷

لazمه شناخت پدیده های اجتماعی

- الف) استفاده از روش علمی ، تجربی و تفہم برای بررسی وجود مشترک و تفاوت میان پدیده هاست
- ب) بررسی تفسیری پدیده ها و مقایسه تجربی پدیده های اجتماعی با تکیه بر استدلال تجربی است .
- ج) شناخت صحیح صرفا تفاوت های اجتماعی و فرهنگی و وجود مشترک انسانهاست
- د) شناخت صحیح و توامان تفاوت های فردی - اجتماعی و وجود مشترک انسانهاست

جواب : گزینه د درست است . صفحه ۴۷

۴۸

- شاخص های شناخت علمی در جامعه شناسی تفہمی - تبیینی جامعه شناسی تبیینی و جامعه شناسی تفسیری به ترتیب کدام است ؟

- (۱) تجربی و تفہم - تجربی و غیر تجربی - تجربی و حسی
- (۲) تجربی و حسی - تجربی و غیر تجربی - تجربی و حسی
- (۳) تجربی و تفہم - تجربی و حسی - تفسیر
- (۴) تجربی و حسی - تجربی و حسی - تفسیر

جواب : گزینه د درست است . صفحه ۴۸

۴۹

- ماکس وبر در قرن تفہم را برای علوم انسانی نمی دانست بلکه آن را برای روش می انگاشت به همین دلیل و بر جامعه شناسی خود را معرفی کرد .

- الف) ۲۰ - روش مستقل - مقدمه و پیش نیاز - تفہمی - تفہمی - تبیینی
- ب) ۱۹ - روش مستقل - مقدمه و پیش نیاز - تجربی - تفہمی - تفسیری
- ج) ۱۹ - روش مستقل - مقدمه و پیش نیاز - تجربی - تفہمی - تبیینی
- د) ۲۰ - روش مستقل - مقدمه و پیش نیاز - تجربی - تفہمی - تبیینی

جواب : گزینه ج درست است . صفحه ۴۸

۵۰

- بنیانگذار جامعه شناسی تفسیری کدام جامعه شناسان بودند ؟
- الف) آگوست کنت و ماکس وبر (ب) آگوست کنت و ویلهلم دیلتانی (ج) ماکس وبر و میشل فوکو (د) ماکس وبر و ویلهلم دیلتانی

جواب : گزینه د درست است . صفحه ۴۸

۵۱

ماکس وبر معتقد بود آنچه جامعه شناسان می گفتند باید با اثبات شود و گرن

- الف) روش تفہم - ارزش علمی ندارد
- ب) روش تجربی - ارزش علمی ندارد
- ج) روش تفسیر - قدرت پیشگیری ندارد
- د) روش تفسیر - قدرت پیشگیری ندارد

جواب : گزینه ب درست است . صفحه ۴۸

۵۲

- در قرن با غلیه رویکرد این بار در حاشیه قرار می گیرد و دیگر دغدغه نزدیک شدن به را ندارد . و به عنوان روش مستقل و ویژه علوم انسانی و اجتماعی به

رسمیت شناخته می شود.

- الف) ۱۹ - تبیینی - تبیین - تفسیر - علوم طبیعی و اجتماعی - علوم انسانی - تفسیر
- ب) ۱۹ - تفسیری - تفسیر - تبیین - علوم انسانی و اجتماعی - علوم طبیعی - تبیین
- ج) ۲۰ - تفسیری - تبیین - تفسیر - علوم انسانی و اجتماعی - علوم طبیعی - تفسیر
- د) ۲۰ - تبیینی - تفسیر - تبیین - علوم انسانی و اجتماعی - علوم طبیعی - تبیین

جواب : گزینه ج درست است . ص ۴۹

برای پی بردن به هدف کنش ، باید به راه یابیم و برای فهمیدن دلالت های کنش ، باید به که کنشگر در آن عمل می کند ، مراجعه کنیم .

- الف) ذهن کنشگر (معنای فرهنگی - اجتماعی) - زمینه فرهنگی (معنای ذهنی - فردی)
- ب) زمینه فرهنگی (معنای فرهنگی - اجتماعی) - ذهن کنشگر (معنای ذهنی - فردی)
- ج) ذهن کنشگر (معنای ذهنی - فردی) - زمینه فرهنگی (معنای ذهنی - اجتماعی)
- د) ذهن کنشگر (معنای ذهنی - فردی) - زمینه فرهنگی (معنای فرهنگی - اجتماعی)

جواب : گزینه د درست است . ص ۵۰

در جامعه شناسی بر عکس جامعه شناسی فهم هر کنش مستلزم دسترسی به معنای نهفته در کنش است .

- ب) تفسیری - انتقادی - ذهنی - فردی
- د) تبیینی - تفسیری - ذهنی - فرهنگی

جواب : گزینه ج درست است . ص ۵۰

عامل پیدایش روش های کیفی در جامعه شناسی کدام گزینه است ؟

- الف) پیچیدگی کنش های انسانی و دشواری فهمیدن معانی ناشی از تنوع و تکثر آن
- ب) تعدد کنش های انسانی و دشواری به کار گیری روش های کمی
- ج) افزایش معانی گوناگون در بررسی روش های کمی
- د) وجود محدودیت های اخلاقی در روش های کمی

جواب : گزینه الف درست است . ص ۵۰

به ترتیب کدام گزینه موضوع و هدف رویکرد تفسیری است ؟

- الف) معنا بخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی - کنش اجتماعی و معنای آن
- ب) کنش اجتماعی و پیامدهای آن - معنا بخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی
- ج) پدیده های اجتماعی و پیامدهای آن - کنش اجتماعی و تفسیر آن
- د) کنش اجتماعی و معنای آن - معنا بخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی

جواب : گزینه د درست است . صفحه ۵۱

پایان درس پنجم